

The Project Gutenberg eBook of Dityrambeja, by Aarni Kouta and Friedrich Wilhelm Nietzsche

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Dityrambeja

Author: Aarni Kouta

Author: Friedrich Wilhelm Nietzsche

Release date: May 3, 2006 [EBook #18303]

Language: Finnish

Credits: Produced by Matti Järvinen, Tuija Lindholm and Distributed Proofreaders Europe.

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK DITYRAMBEJA ***

DITYRAMBEJA

Aarni Kouta

**Ensimmäisen kerran julkaissut
Kustannusliike Arvi A. Karisto 1907.**

DITYRAMBEJA

VERIVALA.

Verivalani vannonut oon.
En tahdosta isien, ystävien

kuin Hannibal muinen,
en suitsussa jumalain alttarien.
Minä valani vannoin
kun yöhyt ylläni synkkänä uhkas,
kun tähdet ei välkkyneet kannella taivaan,
vihän salamat viilsi vain pimeätä pintaa,
min alla purjehti pilvet.

Verivalani vannonut oon.
En kosta vierahan, vennon heimon,
mi omaani uhkaa,
en vuorille nousta ja laaksoihin laskea,
miss' aavoilla välkkyvi kultaiset viljat,
en polkea peltoja, tallata tarhoja
vainoojan maan.

Minä vannoin laaksoista vuorille nousta,
heimoni hyljätä, ystävät heittää,
jumalien suitsuvat alttarit jättää,
yksin taistella, kamppailla, nousta,
kuiluja, kulkea, tuskia tuntea,
korkeella kangastushuippuja nähdä,
joille aurinko purppurahehkun
kirkkaimman heittää,
joilla humisee raikkaammat tuulet.

Alla syvimvät, synkimmät kuilut,
yllä hopea-kangastus huiput.

HUIPUILLA

Taivas yllä, manner alla,
ympärillä hyiset huiput,
talven kirkkahat kinokset.

Alla uhkuvi elämä,
puhkeavi puihin pihka,
sihisevi mannun mahla,
tuulet ilman tuoksutäydet.

Täällä talvi, viima vinha,
silmä siinnossa lumien,
katse kentillä kiteiden,
sydän surmien ilossa,
mieli häissä Hallatarten.

Kevät keikkuen tulevi,
mielet innosta ilona,
veret valta-valkeana,
tulet Helka-helluntaiset,
rukoukset, riemu soiپی,
sydän inehmon herkkä, hellä.

Tääll' ei riemuita, rukoilla,
tääll' ei liesku luojan liekit,
sydän ei säälistä sykähdä,
aatos lemmeistä avarru,
tääll' ei syytä, syyttömyyttä.
Tunnon jää on ainut lämpö,
mielen halla hyrrelamppu,
joka säihkyen säkenöi,
kuumottavi keskiyössä.

Veljenkättä kaikki lyövät.
Kirpoavi kahle, muurit
murtuu raudan, roudan luomat.
Vapahina vangit valjut!
Kajastavi toivo kirkas,
unet, uskot uudet luopi.

Tääll' ei vankeja, vapaita,
veljeyttä, vertaisuutta,

tääll' ei uskoja, unia,
tääll' ei toivoa, totuutta,
ylin yks' on käsky kylmä:
korkealla aina kierrä,
niinkuin tähti talvitaivon,
pyhä, puhdas, koskematon,
kiillä, konsa ei kimalla
päivän kirkas kultakehrä,
itse pakkasen purema
muille tuhlaten tulesi
näytä oudot ilmanrannat
yösen synkät umpiukset,
vaivan ylpeän ylängöt.

SANKARIT SOTII.

Pois katsojajoukot,
pois aseita, kalpoja kantavat joukot,
nyt sankarit sotia käyvät!

Säilittä sotivat, kalvoitta kamppailevat,
ei paisu julmina käsien jänteet,
vihana vasamat silmissä yksin säihkyy,
lyö aivoissa säkenöivät salammat oudot,
yö synkkänä yllä ja alla lepää.

Pois katsojalaumat, kun sankarit sotii!

Yö näkevi yksin sen tulen, mi uhmaa
taivaita, maita ja meriä, joita
tuhannet tuulet pilvihin nostaa,
kuiluihin viskaa.
Yö näkevi mykkä ja helmaansa peittää.

Sankarit sotii, sankarit sotii,
tuskat tuimimmat rintoja polttaa,
sydämiä leikkaa.
Kuiluihin syöksyvät sadat ja kaatuu,
kuiluista nousevat tuhannet taasen,
nousevat, sotivat, häipyvät yöhön,
mi mykkänä lepää.

Sankarit sotii,
etäältä himmeä rusko vain hohtaa
kerran nousevan päivän, mi takaa
vuorien synkkien säteitä heittää
harvoja, valjuja taistojen teille.

MITÄ VUOTATTE?

Mitä vuotatte meiltä, te kirjavat joukot?

Me seisomme yössä. Henkemme soihtu
suurena palaa, kun sammuvi tulet
taivaan ja maan. Kun pimeys saartaa
vuorisen, louhisen, jylhän tienoon.
Mitä vuotatte meiltä?

Me emme seuraanne konsana liity,
emme kansanne valloita maita, mahteja kumoo,
emme vajoo kuin pisara vajoo
hyrskyvään mereen. On henkemme ylpee.

Me yksin seisomme vartiona yössä.
Mitä vuotatte meiltä?

Ei leimua soihtumme teidän vuoksi,

ei valaise teitänne, matkaanne johda.
Eri matka on teillä ja toinen on määrä.
Oma tiemme on kallein, määrämme korkein,
etäisin, suurin.

Erotkohon tiemme!

Te pyrkikää tuliinne pienien ääreen,
majojenne rauhaan tai taistonne teille.
Me synkkiä polkuja taivallamme,
louhia kuljemme, kuiluja käymme.

Me sytytämme soihtumme suurehen liekkiin,
mi valaisevi etäisintä, oudointa mailmaa,
jonne ei silmänne, aatteenne kannan.

Me seisomme yksin. Teitä on tuhansia,
mitä vuotatte vielä?

KANSAN SANKARI.

Sa hyvähuutoja jos joukon kaipaavat,
niin ällös puhuko, vaan sammalla,
ja hosianna huutaa he, jos saavut
sa ratsastaen - aasintammalla.

KUSTAA III.

(1792)

1.

MUSTAT NAAMIAISET.

Valomerenä välkkyvi valtiaan linna,
rusoaaltoina vyöryvä silkkien vuo,
tulenlieskoina säihkyvät timantit leimuu,
tuhat salamoivaa tähteä kristallit luo,
käy maljoissa veripuna-viinien kuohu,
hovi juhlivi, pauhaten soitot ne soi,
yli kaikkien valtias vaieten katsoo,
maan aurinko, nousevan aamun koi.

Mitä maastansa hän, mitä tuhansista noista,
välkappaleita käsissä luovan ne vain!
Hän juhlivi tänään, jo huomenna nostaa
tuhosäihkyvän säilän ja polkevi lain.
Mitä miljonista hän, joka huipuilla elää,
ne juhlien nääntyy, kun nousevi hän.
Oma voima ja valta on määränsä korkein
yli herkkien tunteiden, säälinnän.

Te polvistukaa, miljonat, valtiaan eteen,
kun voittojensa vaunut ne ylitsenne käy,
hän kovimmista kovin on, vahana vaipuu
ken käskynsä valtaa ei tuntevan näy,
te taivutte, uudesti-luojanne taltta
kun raivoten marmorinne pintahan lyö,
te vapisette, luovat ovat ankaria aina,
ja murtaminen aina on ankaran työ!

2.

VALTIAS MIETTII.

Te vaaditte vapautta, meluavat joukot!

Ei vapautta teille! Kultainen koru
on vapaus, jolla voi leikkiä yksin
ankarat, suuret ja käskevät henget.
Ei vapautta teille! Ei helmiä heitetä
sikojen eteen, ei timantteja kylvetä
tielle, min pintaa
polkevi räyhäävä, roskainen rahvas!

Ei vapautta teille, on onnenne totella
ja käskystä ankarien verihin otella,
kun lankeaa elämän ja kuoleman arpa.
Ei vapautta teille! Vain suuria henkiä varten on vapaus.
Se öinen on taivas, min korkea kansi
kultana säihkyvi outoja tulia,
se rusko on uusien päivän, mi uinuu
helmassa taivasta kantavain vuorten,
se synkin on pilvi, min kahleissa säihky
tuhansia vasamia ylpeän vaivan,
se suurin on salama, se mustin on yö,
mi raivosta nauraen tultansa lyö.

Ei vaalijoiksi teistä sen valkean vallan,
ei päästäjiksi synkeiden pilvien kohdun,
ei leikkienne tantere kultainen kenttä
öisien tulten.
On onnenne käskyä ankarien kuulla.

On vapaus käskeviä henkiä varten.
He tanssivat soidessa salamien säällän,
he huippuja kulkevat, allansa kuilut,
elämä ja ihmiset, kuoleman kauhu.
He uhraavat itsensä, uhraavat toiset,
he huoli ei onnesta vaistot kun johtaa
polkuja taistojen, voittojen heitä.
He kovinta etsivät, vastusta vaikeinta,
jylhintä vuorta, min kylkehen kylmään
väkevimmät vasamansa iskeä saavat,
he etsivät taistoa, leikkaavat voittoa,
vuottaen salamoiden suurinta soittoa,
he uhraavat itsensä, uhraavat toiset,
kun välkkyvi kullassa kaukaisin maali,
he herroja ovat, te kuulijoita käskyn,
mi korkeilta vuorilta laaksoihin kaikuu.
Ei vapautta teille!

3.

TULI VALLOILLA ON.

»Tuli valloilla on!» kävi myrskyisä huuto.

Tuli valloilla on, väkijoukko kuin meri
tuulien ruoskima pauhaten kuohuu.
Tuli valloilla on, pyhä temppeli herjattu,
tallattu maahan on jumalien asunto,
marmorin jaloin
särjetty, pirstottu karkehin käsin!

On valtias kaatunut, purppurarusko
riutunut Pohjolan pakkastaivaan,
aurinko kirkkain varjojen helmaan
vaipunut, kullaten köyhän ja kylmän
viluisen tienoon, siunaten sammunut
luojista suurin.

Väki roskainen voittanut?

Ei, kolmasti ei! Oli liiaksi kova
se timantti, min pintahan tuhoterän iski
voimaton viha,
voittaen timanteista säihkyvin murtui.

»Tuli valloilla on!» kävi myrskyisä huuto
kun sankari sortui.
Tuli valloilla on, joka paisuen kasvaa
ja kulona kulkien valtiaat, vallat
syöksevi maahan ja lieskoihin hautaa.
Tuli valloilla on, ja Europa leiri
joka kolkka min vihaa ja kosta hehkuu!

TASA-ARVOISUUS.[1]

Verihuurut ne peittävi Ranskan,
tuli roihuvi valloillaan,
viha vihreenä lieskana loimuu,
punahurmeella huuhtovi maan,
se allensa tallaa ja ruhjoo,
mitä vuossadat suurinta loi,
se pirstoo ja syöksevi surmaan,
tuhokellot kun turmion soi.

Nyt kostohon käynyt on kurja
roskarahvas ja mellastajat,
giljotiinit ne yötä ja päivää
verivirtoja purskuttavat,
nyt poistetaan juopa, min luoneet
tuhatvuosien arvot on -
tuligloria säihkyen pettää
voi jalotkin hurmioon.

Mitä koskevi meihin tuo ilve,
verivirrat ja julmuus sen,
ken huipuilta katsoo, hän nauraa
surunäytöstä laaksojen,
suku tänään jos sortuvi toinen,
niin huomenna nousee jo uus,
vain yksi on hengelle myrkky:
tasa-arvo ja vertaisuus!

Verihuuruista nousevi Ranska
väki roskainen pöyhkeilee:
Ei herroja, orjia enää,
nyt oikeus hallitsee!
»Eri suuria ihmiset ovat,
- se oppi on oikeuden, -
sama oikeus vertaisille,
eri oikeus toisillen!»

[1] Eräs Ranskan vallankumouksen »totuuksista».

MARCIUS CORIOLANUS.

1.

PATRIISI PUHUU.

Pyhä Rooma on herjattu, orjien suku
alhainen, pöyhkeä valtaan on päässyt.
Pyhä Rooma on herjattu, plebeijilaumat

räyhäten kulkee
katuja ikuisen kaupungin, joka
äänetön sankaritemppeli muinen
suurien, ylhäisten henkien oli,
nyt alhaisen rahvaan
kilpojen, taistojen kiehuva kenttä.

Pyhä Rooma on herjattu, curian ovet
aukeevat käskystä joukkion joudon,
ikuinen istuin
lakien, tuomion tahrattu ompi,
nöyränä taipuu
senaatti tahtohon huutavan heimon.

Ei huudoilla hallita ikuista Roomaa!
Ylhäinen, äänetön sankarirotu,
min jänteissä vangittu, vellova voima
mykkänä piilee, mut iskee kuin öinen
synkeä pilvi, kun taistelun hetki
korkea koittaa,
ylhäinen, ankara, äänetön heimo
on valtias Rooman, ei räyhäävä rahvas!

Pyhä Rooma on herjattu, plebeijilauma
alhainen, pöyhkeä valtaan on päässyt.

2.

MIEKKA PUHUU.

Ei Rooma kuunnellut sankarin ääntä,
nyt laulua kalpojen kuulla se saapi!

Pois valkeatogaiset patriisit ylpeet,
pois temppeli koruja kantavat papit,
ei pyyntönne auta,
se kuolee kuin kuolevi särkyvä sävel
kolkkohon yöhön,
yö saartavi Roomaa ja verinen vimma
tuomiosäilänsä säihkyvän nostaa.

Ei Rooma kuunnellut sankarin ääntä,
nyt laulua kalpojen kuulla se saapi.

Talot tuhkana ompi ja poljettu pellot,
joilla kultainen, keinuva vilja
valmiina vartos,
talot tuhkana ompi ja lyötynä joukko
maailman vallan, mi vavisten vuottaa
iskua sankarin raivoisan säilän.

Vapise Rooma, nyt laulavi kalpa
laulua ylpeän, ylhäisen vihan,
vapise valtio, vallasta sotii
kuoleman äänetön, uhmaava joukko,
vapise Rooma, sa sankarin ääntä
kuullut et, kuulla saat kalvan nyt kieltä.

3.

HAAMU.

On sankari sortunut, ylpeä liian
miekkansa oli
iskemään isien nostamaa pyhää
ikuista valtaa, mi kirkkahin koru

aikojen kultaisen kruunun ompi.

On sankari sortunut, joukkonsa toivo
pettynyt tuonelle uhrasi urhon
ylpeän, suuren,
on sankari sortunut, ikuinen Rooma
vapaana jälleen, ja pauhaten kaikuu
kaduilta, toreilta rahvahan riemu.

On sankari poissa, mut henkensä ylpee
ajasta aikahan ylpeenä katsoo
huipuilta kulkua räyhäävän rahvaan,
on sankari poissa, mut ylenkatse
ylhäinen yllä kaupungin lepää,
mi halvaksi luki
esikoiskruununsa kansojen kesken,
mi valtansa ikuisen aatelin antoi
koruksi pöyhkeän barbarilauman.

On sankari poissa, mut huipuilta henki
ylpeä, ylhäinen kylmänä katsoo.

CATILINA PUHUU.

Ei ees, ei taakse, yllä uhkaa yö
ja eessä tasavallan joukot taajat!
Soi kalske kaukainen ja tähtivyö
taivasta niinkuin kalman sirppi kaartaa,
nyt koston, vainon vaikein hetki lyö,
maat oudot, kansat etäiset ja laajat
on vallassamme kohta, loppuun työ
nyt tehdään, vihan vimmalieskat saartaa
sua Rooma, voimat kammottavat käyvät
vastaasi, maahan sorru nyt tai voita!

Jo taiston laineet käy, yön ilmaa viiltää
hurjimmat peitset, raivon pilvi ratkee,
min takaa tuhon veritähdet kiiltää,
jo kalvat kalskahtaa ja kahle katkee,
mi mieltä sitoi, jäyti tahdon juurta,
jo säilät salamoi, päin määrää suurta,
tienviitta vihan vihree virvasoihtu,
raivaaja radan syämen synkkä loihtu,
soi säilät, aukee vallan vaskiukset,
kimaltain kaartuu öiset kangastukset.

Soi, salama, yön pilvi iske tulta,
lyö maahan valta, määriinsä mi turtuu,
helmassa tulevan on kirkkain kulta,
mi hetken hehkuu, jälleen mustuu, murtuu,
leimahda lieska vihan, kaikki hautaa,
mi synnyttää ei uutta enää voi,
ken kypsä on, hän vuottaa tuonen rautaa
ja elojuhlaa suurta karkeloi.

Yö hälvenee ja taiston aallot raukee,
on sammunut jo mielen hurja uhka,
on voitto tasavallan, hauta aukee
nyt sankarin, mut kerran syytty tuhka,
mi maassa lepää, mutta tulta yhä
salassa vaalii, helmahansa sulkee
sen kipinän, mi lieskan uuden siittää,
lyö kerran hetki, voimakas ja pyhä,
jolloinka kohti määrää uutta kulkee
taas Rooma, kansat kansoin jälleen liittää,
lait ihmisille laatii, ohjat ottaa
käskystä valtiaan, mi nousee kerran
ja astinlaudaksensa lyöpi maan.

JULIUS CAESAR.

1.

ÖISELLÄ CAPITOLIUMILLA.

Yö saapuu, tummuu iltataivaan syli
maan hetkeksi mi sulki kultavaloon,
yö saapuu, syttyy tähtisarjat paloon
tuhansin lieskoin, mutta kaiken yli
loistossa miljonien tulten seisoo
mies yksinäinen, jumalien juurta,
vuorella jumalten. Yöt päivät kutoo
henkensä sallimuksen vaippaa suurta
kansoille, maille. Milloinkaan ei putoo
kädestään voimakkaasta vaskiparta,
mi unen toteen, toden uneen liittää
harsoksi säihkyväksi, joka sulkee
helmaansa hengen ihanimman runon.
Ei tynny tahdon hyrskyävä virta,
mi uutta uraa raunioihin raivaa
maailman vanhan, joka jälleen kulkee
kuin karkeloiden ikuisuuden työhön.
Ei uuvu voima, joka hautaa kaivaa
hyveille, jotka lailla iltaruskon
kultaavat vielä maita, uuden uskon
syttyissä niinkuin syttyy tähdet yöhön.

Oi terve, Rooma, Messiaasi vuottaa
sua vuorellansa, vaskiukset aukee
Januksen temppelin, uus' astuu luoja
pyhäkköön ajan, ajan uuden tuoja,
min valta milloinkaan ei maahan raukee,
mi omaan voimaansa vain yksin luottaa,
oi terve, Rooma, uhraa uhri parhain
nyt luojallesi, kautta palmutarhain
ikuinen soikoon kuoro: terve Caesar
sua tervehtii ne, jotka kuoloon käyvät!

Yö tumma, uinuu Rooma suurta unta,
mies yksinäinen valvoo kukkuloilla,
mut kohta nouseva on valtakunta,
maan kirkastaa mi uuden aamun koilla.

2.

LEGIOONAIN LAULU.

Terve Caesar,
sallimuksen valtakannel kaikuu,
terve, terve Caesar!
Terve Caesar,
taiston teräskellot kutsuu
kuolon purppuraiseen juhlaan meitä,
terve Caesar,
terve valtias, nyt arpa lankee,
terve, joukkosi on tuonen tuttu,
terve, tuhannesti terve, suuri Caesar!

Terve Caesar!
Elo kypsynyt on leikkaajalleen,
vilja tuleentunut viikatteelle,
terve Caesar,
raskaat, täyteläiset tähkät nuokkuu
vuottain sirppiäsi, jonka terä
kultasalamana kaikkeen iskee,

mikä valmiina on vainiollaan,
terve Caesar,
terve elojuhlija, min kenttä
maasta maahan, merten yli yltää,
terve Caesar,
ikuinen on elonkorjuuaikas!

Terve Caesar,
kohtalosta kohtalohon johtaa
olemuksen ikivoima meitä
niinkuin tulenpatsas korven yössä,
tuhatkimaltava taivaankaari
kangastusten etäisestä maasta.
Terve Caesar,
valtas ikiruno kiehtoin käskee,
terve Caesar,
voimas lannistava pakko säätää
tuskan, vaivan vaikeata tietä
käymään miljonat ja myrskyn lailla
laulaa voiton korkeata virttä,
terve Caesar,
terve sankari, nyt kultakotkin
tervehdimme sua käyden kylmään kuoloon!

3.

ARPA LANGENNUT ON.

Arpa langennut on, rajan kielletyn yli
sotajoukkonsa sankari uhmaten ohjaa.

Arpa ankara langennut, ikuinen Rooma
vavisten herraansa suurinta vuotta,
min kultaiset kotkat
seudusta seutuhun myrskyten lentää,
arpa ankara langennut, pauhaten kuohuu
voittojen voimakas, vyöryvä koski
maan kukkivan yli, mi iskutta miekan
valtahan sankarin saapuvan taipuu.

Arpa langennut on, rikos ihanin tehty,
mi tähtihin saakka
maineensa säihkyvän glorian nostaa
yli jumalien kaukaisten, kirkkaitten kenttäin.
Rikos ihanin tehty, min suuruutta saata
ei tahrata siveyslakien mitta,
mi orjia varten
on alussa aikojen muinaisten luotu,
oma lakinsa sankarin toimilla, töillä,
min timanttikova
kohtalo korkeille hengille säätää.
Rikos ihanin tehty, mi suurin on hyve
kädessä sankarin, salliman suoman
käskijäksi kansojen, luojaksi aikain,
joittenka valta
kirkkaana säihkyy, kun hautahan vaipuu
menneiden polvien tahto ja tarmo.

Arpa langennut on, tulenlieskoina lentää
sankarin säihkyvät, kultaiset kotkat
seudusta seutuun ja päätyvät Roomaan,
min marmoriportit
salpansa valtiaan käskystä avaa.

Pyhä Rooma on vallattu, jällehen aika,
korkea, ankara urhojen aika,
valtikan ottaa.
Jälleen sankariseppele vehree
kulmilla ihmisten suurien kukkii,
jälleen pilvihin nousevi maine
Rooman, mi maailman kohtalot ohjaa

valtiaan alla, min voittojen tähti
kirkkainna säihkyvi aikojen yössä.

4.

POMPEJUKSEN CURIASSA.

(Maaliskuun iduspäivänä.)

Pylväs maailman kaatunut, ihanin, suurin
ihminen sortunut, säihkyvin helmi
sammunut luomisen kirkkahan kruunun,
sammunut, heittänyt purppurahehkun
viimeisen, hellän
maailman ylle, mi värjyen vaipuu
mustien varjojen outohon yöhön.

Imperaattori surmattu! Tyhjä on maineen
kultainen istuin,
tahrattu verin on ikuinen Rooma,
verin, min jälkiä puhtaaksi pese
koskaan ei aika, ei umpehen painu
milloinkaan haavat,
jotka on iskenyt alhainen vietti
alhaisten henkien, alhaisen koston.

Rikollinen Rooma!
Sa helmassas hoivasit kavalia kytitä,
jotka armolla valtiaan kerran
nousivat, iskivät ystävän, miehen
uhriksi kuoleman keskellä työtä
korkeinta, pyhää.
Rikollinen Rooma,
ajasta aikaan on tuomio soiva:
etsikkoaikaas et älynnyt kerran!

On valtias poissa, mut voittojensa kulku
aaveena vyöryvi aikojen halki,
on valtias poissa, mut iäti seisoo
se huone, min kätensä voimakas kerran
vuorille vuoli,
on valtias poissa, mut henkensä yhä
huipuilta hyisiltä kansoja ohjaa,
on valtias poissa, mut auki on rata,
min tarmonsä rasti,
on valtias poissa, mut voittojensa vaunut
säihkyen vyöryvät aikojen yössä.

VOITTAJA PUHUU.

Ma voitin. Mitä omi voitosta,
päämäärä taistellessa vain on pyhä.
Ken yläpuolla ei oo voittoaan,
hän kahlehissa orjuuden on yhä!

SOTA.

On sota niinkuin tammi taivas-latva,
jot' ase hirveinkään ei maahan lyö,
sen pirstoo vasta salamoista suurin,
min synnyttävi synkin, oudoin yö.

LUOMINEN.

Alussa maa oli autio ja tyhjä,
pimeys lepäili syvyyksien päällä,
määrättä hyrskyen mustimmat laineet
kulkivat, kiersivät mitatonta merta,
vaahdoten valkeana tuolla ja täällä
kiehuivat muodotta muodostuvat aineet
etsien toisia yhtyäkseen kerta.

Alussa maa oli autio ja tyhjä.

Kuohahti äkkiä synkimmät aineet,
väkevänä jylisten pauhasi myrsky,
hälveni pimeys ja tuhansissa liekeissä
hehkuen hulmusi tulipuna tähti
keskellä avaruuden ääretöntä kantta.
Syvyyden kultana keinuvaa pintaa
Elämä kulki.

Aaltojen harjalta harjalle aallon
myrskysi luovista voimista suurin,
halkeasi kahtia vellovat vyörteet
vuorina vierien outoihin ääriin,
vaipuen, tyyntyen kahleiden määriin,
sijansa heittäen karkelokentäksi
luomisen työlle.

Lieskoina leimusi avaruuden tähti
timantteja, kultia kylväen maille,
raskaina ilmoihin harmajat huurut
hyisistä, himmeistä notkoista nousi,
kaaoksen kylmähän rintahan henki
hehkuvaa tultansa luojista suurin.

Hälveni häivät, kiehuen iti
maa, joka jäisenä lepäsi äsken.
Kuohuen aukeni vehreä helma
kätkien hehkuunsa hersyvät voimat,
siittäen sihisevät, pursuvat mahlat,
työntäen taivaille uhkaavat huiput.
Poltteesta kohtunsa kuumimman vaivan
synnytti viimeksi syvimmän synnyn,
huippuja kulkevan ihmisen suuren.

Vuodet ne vierivät, kuukaudet kulkee,
ajat ne aikoihin tanssien yhtyy,
ei loppunut työ.
Väristen vuottavi päivät ja yöt
luomisen levotonta, suurinta juhlaa
maailma, vahvuuden välkkyvät vyöt,
luonto, mi voimaansa vellovaa tuhltaa.
Milloinka salamoista synkehin lyö,
kirkastava, säihkyvä, uudesti-luova,
milloinka työhönsä ankaraan ryhtyy
mestarin suurimman raivoisa palja,
milloinka miljonat kuiluihin syöksyy
verissä luomisen kiehtova malja?

Vavisten luojaansa vuottavi maa.
Milloinka salama sen leimahtaa?

UUSI JUMALA.

Hän vuorilla viipyy, allansa kansa

pauhaten juhli vi maalia vailla
kuin korvessa Siinain Israel muinen.
Hän vuorilla viipyy, kasvoista kasvoin
katsovi Elämän ankaraa Herraa,
min ikuiset käskyt
piirtävi pintahan kylmän ja karmaan
kalliopaaden.

Hän vuorilla viipyy, allansa joukko
juhli vi huoleton, tanssivi eessä
kuvien kultaisten, kangastuskaarten,
jumalien outoin.
Hän vuorilla viipyy ja vaieten katsoo
tanhua, riemua joukkion joudon.

Hän vuorilla viipyy kuin synkeä pilvi,
min mustassa helmassa tulipuna turman
hehkui liesi,
hän huippuja kiertää kuin ukkosen lonka,
min kohdussa tuhansia vasamia välkkyy,
hän vuorilla viipyy, mut syöksyvi kerran
salamoiden vaunuissa laaksoihin, joissa
juhli vi määrättä räyhäävä rahvas.

Hän syöksyvi laaksoihin, vapisevi vuoret,
tärisevi manner ja kiehuvi meri,
min raivoista pintaa
myrskyjen valkeat valjakot lentää.

Hän syöksyvi laaksoihin, pitkäisen nuolena
keskelle karkelon keinuvan entää,
hän saapuvi, kansojen kultaiset kuvat
pirstovi, syöksevi marmori-ylväät
jumalien alttarit maahan, mi ompi
jalkainsa ainainen astinlauta.
Hän saapuvi, antavi maalin, mi säihkyi
purppuraruskona taivaalla, jonka
kaukainen kansi
hehkui autuutta maallisen riemun.
Hän saapuvi, valtansa rastivi radan
ihmisten kulkea kunne hän tahtoo,
hän mennehen valtaa, hän tulevan luopi,
hän ohjaa suuret ja pienet virrat,
hän kutoo kohtalon välkkyvät vaipat,
hän, kansojen käskijä, ihmisten herra,
mi synkkänä pilvenä vuorilla viipyy.

TOTUUS.

Te etsitte, tahdotte totuutta te
surumieliset sankarit hurskaat.

Sen alttarille henkenne tuskan te tuotte,
sen uhriksi voimanne parhaat te suotte,
sen kangastuskaaria kultahan luotte,
se elämänne huippu ja elämänne määrä,
se näyttää mi tekonne oikea, mi väärä,
te etsitte, tahdotte totuutta vain
yli kaunihin valheenkin!

Mikä valhetta sitten?
Oma etsintänne,
virvojen välkkyvä, väikkyvä harha!
Mikä puhtainta totta?
Vain elämänne,
vaistojen, tuntojen tuoksuva tarha,
ei totuutta muuta,
ei hyvien, pahojen tietojen puuta!
On elämä ainoa puu, joka kukkii,
se todet ja totuudet helmaansa kätkee,
se tiedä ei oikeasta, tiedä ei väärästä,

se tiedä ei heelmänsä hyvien määrstä,
se kuohuu vain mahloja, nesteitä pursuu,
se kasvaa, se jakaa, se tuhlaa, se antaa,
ja lehvillänsä suruttomain pesiä kantaa,
sen oksilla ainainen soittelee soi,
elo ainoa totuus on, oi!

Te ette tahdo elämää, vaan etsitte totta!

Mikä totuutenne sitten, te sankarit valjut?
Se elämän on loppu, sen kieltäjä kylmä,
liikkumaton, täyteläinen, kalpea, jäinen
kuoleman varjo.
Mitä etsitte vielä?

Rajojen ulkona kalvas on maa,
hiljainen, kelmeä, kiihkoton, hyinen,
totuuden kehto,
äänetön, rauhaisa, lepäävä lehto,
missä ei halujen kiehuva maljaa,
missä ei säveliä, tanssia, naljaa,
miksi vielä viivytte, totuus on siellä,
johon te tahdotte, jota te etsitte,
lemmitte yli
elämän kauniiden valheitten?

LAKI.

Kun elon kahlehtia tahdoitte,
niin lain te loitte,
vain lapsi, viattomuus, ei nouda sitä.
Nyt viattomiksi tulkaa uudelleen -
jos enää voitte.

LEMPI.

Olkohon lempemme niinkuin lähde
laella tunturin korkean, jylhän,
raikas ja selkee,
kalvolla auringon kirkkahin kulta,
pohjalla vellovan elämän suoni,
mi väkevänä, kiihkeänä tykkii.

NAINEN.

On nainen Suuri-mahdollisuus yhä:
hän synnyttää voi lailla syksy-yön
kirkkaimman tähden, taikka marraspilven,
mi tuhoo ihanimpain tulien työn.

SYKSY.

Syksy saapuu.
Myrskyn jylhät kellot kaikuu,
kuolinkellot,
kylmät, jäiset kellot,
joilla sääliä ei, armahdusta,
jotka katoa ja kalmaa laulaa.

Syksy, syksy saapuu,
soivat tuonen suuret, kaameet kellot.

Syksy saapuu.
Heelmät kypsyy, putoo puista
kesän riemuinneista, heilineistä,
konsa elo kuohui, kiehui,
täytti nesteillänsä syämet, juuret,
heelmiin kypsytty ja heitti
kylmän, kolkon syksyn hyiseen helmaan.
Saapuu syksy, surmaa, jäätää -
Heelmät jäävät.

Syksy saapuu.
Puhkee viime hehkuun luonto,
viini huumaava sen suonet täyttää,
leimaa elon purppuraisen kiihkon
kalvenneihin kasvoihin ja soittaa
kalman virttä kelloin kumajavin.

Syksy saapuu.
Terve aika,
kylmä, ankara ja säälimätön,
terve kuolon viime huumauksen aika!
Lietso veriin hengen hurjin hehku,
suihki suoniin kiihkon kuumiin viini,
heelmät kypsytä ja sitten surmaa,
lyhyiksi elon hetket leikkaa,
jolloin mennyttä ei aikaa miettimähän,
hetki oleva vain kirkkain, korkein,
johda suuriin, sanattomiin töihin,
töihin vaivan ylpeän ja vaikean,
syksy, syksy,
tuskan, hehkun, tuonen tuima aika,
konsa hornan julmat kellot kaikuu.

FRIEDRICH NIETZSCHEN RUNOJA

ECCE HOMO.

Sukuni ma tiedän juuren!
Laila leimuliekin suuren
hehkun, tuhoon itseni.
Mihin tartun, syttyy valo,
minkä jätän, hiiltyy palo:
liekki olen varmasti!

YSTÄVYYDELLE.

Terve, ystävyys!
Ens' aamurusko
mun toiveheni korkeimman!
Oi usein tuntui
kuin loputon ois tie ja yö,
ja elo inha,
vailla maalia!
Kaks kertaa elää tahdon,
kun silmässäsi voiton
ja huomenhohteen näin,
sa rakkain jumalatar!

VENEZIA.

Yössä ruskeessa
sillalla seisoin ma.
Laulu kaukaa soi:
kumpusi kultana
pois yli värjyvään vetten yön.
Valot, soitto ja gondolit -
hämyän helmahan kaikki ui juopuen pois...
Kädet oudot sieluni soittimeen
kävi silloin, gondolilaulun ma
salaperäisen lauloin ja vapisin
hämykirjavaa autuutta.
- Mua kuuliko kenkään, oi?...

AURINKO LASKEE.

1.

Sydän polttava,
ei kauan sun janota tarvitse enää!
On lupaus ilmassa,
sitä huhuuvat oudot huulet mulle
- saapuvi suuri viileys...

Paahtoi polttaen ylläni päivä:
terve, te äkkiä tulevat tuulet,
terve, te iltaiset viileät henget!

Humisee oudon raikkaana ilma.
Yö eiköhän vietellen katsele mua?...
Pysy lujana, urhea sydämeni, oi!
Älä utele: miksi?

2.

Eloni päivä!
Aurinko laskee.
Jo virta kultana kimmeltää.
Miks huokui paasi,
sen kiireellä onni
uinuiko päivällä untansa?
Se onnesta välkkyvi vihreenä vielä
povella ruskean jyrkänteen.

Eloni päivä!
Jo iltasi joutuu!
Jo hehkui silmäsi
sammuen verkkaan,
jo vyöryvi kasteesi
kyynelhelmet,
jo lipuvi valkeita meriä hiljaa
sun lempesi purppurahehku,
sun autuutes viipyvä, viimeinen...

3.

Joudu, kirkkaus kultainen!
Sa kuoleman
salaisin, suloisin tunne!
- Ma kuljinko tietäni nopeasti liian?
Nyt vasta kun jalkani uupuu,
ma katseesi kohtaan,
minut onnesi saavuttaa.

Ylt' ympäri soittoa, aaltoja vaan
Mi ennen ol' raskasta,
vaipui sinervään unhoon,
nyt venheeni keinuvi jouten,
Myrskyn ja retken - oon unhoittanut!

Hukkuivat toivo ja toiveet,
nyt välkkyen sielu ja ulappa hohtaa.

Seitsemäs yksinäisyys!
En tuntenut koskaan
sulovarmuutta lähellä niin,
niin kuumaks' en auringon kehrää. –
Viel' eikö jäisinä hehku mun kukkulani?
Hopean kevyenä nyt
purteni aavalle ui...

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK DITYRAMBEJA ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™

License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, “Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation.”
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain “Defects,” such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the “Right of Replacement or Refund” described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project

Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you 'AS-IS', WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™'s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.